

Prawo pracy i ochrona danych osobowych

Zmiany w prawie

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 września 2023 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej w 2024 r.

Od 1 stycznia 2024 r. minimalne wynagrodzenie za pracę wynosi 4242 zł brutto. Natomiast od 1 lipca 2024 r. kwota minimalnego wynagrodzenia wzrośnie do 4300 zł brutto.

Z kolei minimalna stawka godzinowa dla umów cywilnoprawnych od 1 stycznia 2024 r. wynosi 27,70 zł brutto, zaś od 1 lipca 2024 r. wzrośnie do 28,10 zł brutto.

Projekty zmian

Projekty ustawy o ochronie sygnalistów

Implementacja dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1937 z 23 października 2019 r. w sprawie ochrony osób zgłaszających naruszenia prawa UE w dalszym ciągu jest przedmiotem prac legislacyjnych. Od stycznia 2024 r. pojawiły się trzy nowe projekty ustawy dotyczącej ochrony sygnalistów. Najnowszy projekt został opublikowany 28 marca 2024 r. Natomiast 2 kwietnia 2024 r. projekt został przyjęty przez Radę Ministrów, a 17 kwietnia 2024 r. – wpłynął do Sejmu.

Najważniejsze założenia projektowanej ustawy:

- **Przedmiot naruszeń:** Rozszerzono katalog obszarów, których naruszenia mogą być przedmiotem zgłoszeń sygnalistów. Nowe obszary, to: korupcja, prawo pracy, a także konstytucyjne wolności i prawa człowieka i obywatela, występujące w stosunkach jednostki z organami władzy publicznej i niezwiązane z innymi dziedzinami z katalogu.
- **Stan zatrudnienia:** Co do zasady, procedurę w zakresie przyjmowania zgłoszeń sygnalistów będą musiały wprowadzić podmioty zatrudniające według stanu na 1 stycznia lub 1 lipca co najmniej 50 osób, przy czym należy brać pod uwagę zarówno pracowników (w przeliczeniu na pełne etaty) jak i pozostałe osoby wykonujące na jego rzecz pracę zarobkową na innej podstawie (np. umowa B2B, umowa zlecenie, umowa o świadczenie usług), o ile nie zatrudniają podwykonawców.

- **Pojęcie sygnalisty:** Rozszerzono zakres podmiotowy pojęcia sygnalisty – w katalogu uwzględniono prokurenta.
- **Ochrona sygnalisty:** Sygnalista podlega ochronie już od chwili dokonania zgłoszenia lub ujawnienia publicznego, o ile miał uzasadnione podstawy sądzić, że informacja będąca przedmiotem zgłoszenia lub ujawnienia publicznego jest prawdziwa w momencie dokonywania zgłoszenia lub ujawnienia publicznego, i że stanowi informację o naruszeniu prawa.
- **Odszkodowanie:** Sygnalista, wobec którego dopuszczono się działań odwetowych, ma mieć prawo do odszkodowania w wysokości nie niższej niż przeciętne miesięczne wynagrodzenie w gospodarce narodowej w poprzednim roku, ogłaszane do celów emerytalnych w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, lub prawo do zadośćuczynienia.
- **Vacatio legis:** Ustawa ma wejść w życie po upływie **3 miesięcy od dnia ogłoszenia**, z wyjątkiem przepisów rozdziału 4. (poświęconego zgłoszeniom zewnętrznym) oraz art. 25 ust. 1 pkt 8 (informacje w procedurze wewnętrznej na temat dokonywania zgłoszeń zewnętrznych do RPO albo organów publicznych oraz podmiotów Unii Europejskiej), które mają wejść w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia.

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiające zharmonizowane przepisy dotyczące sztucznej inteligencji (AI Act) i zmieniające niektóre akty ustawodawcze Unii

13 marca 2024 r. Parlament Europejski przyjął tzw. AI Act. Jest to pierwsza regulacja, która w sposób kompleksowy normuje stosowanie sztucznej inteligencji.

- Rozporządzenie opiera się na podziale systemów AI na cztery kategorie ryzyka: niedopuszczalne, wysokie, ograniczone i niskie.
- Zgodnie z rozporządzeniem, przed oddaniem do użytku lub wykorzystaniem systemu AI wysokiego ryzyka w miejscu pracy podmioty stosujące AI będące pracodawcami będą zobowiązane poinformować przedstawicieli pracowników i pracowników, których to dotyczy, o objęciu ich działaniem systemu AI wysokiego ryzyka.
- Jednocześnie Rozporządzenie przewiduje szereg nowych obowiązków w tym wobec podmiotów stosujących systemy AI wysokiego ryzyka (co może obejmować np. pracodawców), m.in.:
  - podejmowanie odpowiednich środków technicznych i organizacyjnych celem zapewnienia użytkownika systemu zgodnie z instrukcją obsługi;
  - powierzenie nadzoru nad systemami osobom fizycznym, które mają niezbędne kompetencje, ukończone szkolenia i uprawnienia, a także niezbędne wsparcie;
  - monitorowanie wykorzystania systemów AI wysokiego ryzyka.

AI Act został przyjęty, jednak to nie koniec procesu legislacyjnego w tym zakresie. Rozporządzenie musi zostać formalnie zatwierdzone przez Radę UE, a następnie opublikowane w Dzienniku Urzędowym UE. Rozporządzenie ma wejść w życie po 20 dniach od opublikowania, zaś stosowane będzie po 24 miesiącach od dnia wejścia w życie. Poszczególne rozdziały będą zaczynały obowiązywać w różnych odstępach czasu.

W ramach prac nad implementacją Rozporządzenia do polskiego porządku prawnego Ministerstwo Cyfryzacji rozpoczęło wstępne konsultacje założeń wdrożenia AI Act.

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie poprawy warunków pracy za pośrednictwem platform internetowych

13 marca 2024 r. Rada UE ds. Zatrudnienia osiągnęła wstępne porozumienie co do treści dyrektywy.

Jej najważniejsze założenia są następujące:

- **Status zatrudnienia:** Na państwa członkowskie nałożono obowiązek ustanowienia skutecznego wzruszalnego prawnego **domniemania zatrudnienia**.
- **Zarządzanie algorytmiczne:** Przewidziano zabezpieczenia przed ryzykiem związanym z korzystaniem ze zautomatyzowanych systemów monitorujących i decyzyjnych. Zabezpieczenia te obejmują w szczególności:
  - zakaz przetwarzania niektórych rodzajów danych lub do określonych celów;
  - większą przejrzystość w zakresie zautomatyzowanych systemów monitorujących i decyzyjnych dla osób wykonujących pracę za pośrednictwem platform i ich przedstawicieli;
  - nadzór człowieka nad zautomatyzowanymi systemami monitorującymi i decyzyjnymi;
  - decyzje m.in. o ograniczeniu, zawieszeniu lub usunięciu konta osoby wykonującej pracę za pośrednictwem platformy są podejmowane przez człowieka;
  - prawo do weryfikacji ze strony człowieka decyzji podejmowanych przez systemy;
  - obowiązek oceny ryzyka związanego ze zautomatyzowanymi systemami monitorującymi i decyzyjnymi dla bezpieczeństwa i zdrowia pracowników.
- **Przejrzystość zatrudnienia za pośrednictwem platform:** Na platformy nałożono obowiązek zgłaszania pracy wykonywanej przez osoby pracujące za pośrednictwem platform.

Tekst dyrektywy będzie teraz musiał zostać formalnie zatwierdzony przez Parlament Europejski podczas sesji plenarnej w dniach 22-25 kwietnia 2024 r. Następnie przepisy będą musiały zostać formalnie przyjęte przez Radę. Po publikacji w Dzienniku Urzędowym UE, państwa członkowskie będą miały dwa lata na wdrożenie jej postanowień do prawa krajowego.

Projekt rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej zmieniającego rozporządzenie w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy

22 stycznia 2024 r. na stronie Rządowego Centrum Legislacji opublikowany został projekt rozporządzenia.

Nowelizacja zakłada:

- wprowadzenie nowych wartości najwyższego dopuszczalnego stężenia dla niektórych czynników szkodliwych,
- rozszerzenie o nowe substancje chemiczne Wykazu wartości najwyższych dopuszczalnych stężeń chemicznych i pyłowych czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy.

Nowelizacja wynika z konieczności wdrożenia do prawa krajowego przepisów dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/431 z dnia 9 marca 2022 r. zmieniającej dyrektywę 2004/37/WE w sprawie ochrony pracowników przed zagrożeniem dotyczącym narażenia na działanie czynników rakotwórczych lub mutagenów podczas pracy.

Obecnie projekt znajduje się w fazie opiniowania.

Globalna mobilność

Zmiany w prawie

Nowelizacja ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa

21 lutego w Dzienniku Ustaw opublikowano ustawę z 9 lutego 2024 r. o zmianie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa. Zgodnie z nowymi przepisami do 30 czerwca 2024 r. przedłużono okres obowiązywania ochrony czasowej dla obywateli Ukrainy w Polsce oraz związane z nią przywileje.

Nowelizacja przedłuża ułatwienia dla obywateli Ukrainy w zakresie m.in.:

- legalnego pobytu w Polsce,
- przedłużenia okresu ważności wiz, zezwoleń na pobyt oraz polskich dokumentów tożsamości,
- możliwości podjęcia zatrudnienia na podstawie powiadomień,
- stosowania uproszczonych zasad udzielenia zezwoleń na pobyt czasowy.

Niebieska Karta UE: wyższy próg wynagrodzenia

Zgodnie z ogłoszeniem Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w sprawie przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w 2023 r. z dnia 9 lutego 2024 r., w 2023 roku przeciętne wynagrodzenie w gospodarce narodowej wyniosło 7155,48 zł. Oznacza to, że cudzoziemiec, który chce się ubiegać o Niebieską Kartę UE (czyli o zezwolenie na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji), musi obecnie zarabiać co najmniej 10 733,22 zł brutto miesięcznie (czyli o 1214 zł brutto więcej niż w ubiegłym roku).

Próg najniższego wynagrodzenia dla cudzoziemców ubiegających się o Niebieskie Karty UE ustalany jest zgodnie z brzmieniem art. 127 ust. 3 ustawy o cudzoziemcach. Przepis ten stanowi, że Niebieską Kartę UE może otrzymać cudzoziemiec, którego m.in. deklarowane roczne wynagrodzenie brutto będzie nie niższe niż równowartość 150% kwoty przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w roku poprzedzającym złożenie wniosku o udzielenie zezwolenia, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.

Nowy kod w wizach krajowych ma chronić posiadaczy Kart Polaka

16 stycznia w Dzienniku Ustaw opublikowane zostało rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji zmieniające rozporządzenie w sprawie wiz dla cudzoziemców. Zgodnie z nowymi przepisami w naklejkach wizowych cudzoziemców, którzy uzyskiwać będą wizy w celu korzystania z uprawnień wynikających z posiadania Karty Polaka, ujawniony będzie kod „23”, zamiast obowiązującego dotychczas w takich przypadkach kodu „18”.

Jak wynika z uzasadnienia wprowadzonych zmian – nowelizacja rozporządzenia stanowi reakcję na dostrzeżony wzrost intensywności działań represyjnych białoruskich organów władzy publicznej wobec obywateli Republiki Białorusi, którzy są posiadaczami Kart Polaka. Wpisywany w naklejkach wizowych kod „23” (obejmujący katalog innych celów pobytów, nieokreślonych w ustawie o cudzoziemcach) pozwoli natomiast na ograniczenie możliwości identyfikowania przez białoruskie organy władzy publicznej, że posiadacze tych wiz są jednocześnie posiadaczami ważnych Kart Polaka.

Nie będzie więcej wiz „Poland. Business Harbour”

Ministerstwo Spraw Zagranicznych ogłosiło zawieszenie udziału w programie „Poland. Business Harbour” od 26 stycznia 2024 r.

Celem programu było ułatwienie relokacji specjalistów z sektora IT do Polski, zwłaszcza z Białorusi, Gruzji, Rosji, Ukrainy, Mołdawii i Armenii, poprzez uproszczony proces uzyskiwania wiz.

Resort uzasadnia decyzję o zawieszeniu programu zastrzeżeniami dotyczącymi nieprawidłowego wykorzystania wiz w ramach tej inicjatywy. Podkreśla jednocześnie, że cudzoziemcy z tego sektora w dalszym ciągu mogą składać wnioski o wizy na zasadach ogólnych. Zawieszenie programu będzie obowiązywać do czasu wprowadzenia rozwiązań zapewniających skuteczną weryfikację firm i cudzoziemców korzystających z programu.

Bułgaria i Rumunia w strefie Schengen

31 marca 2024 r. Bułgaria i Rumunia zostały „częściowo” przyjęte do strefy Schengen, zgodnie z Decyzją Rady Unii Europejskiej z 30 grudnia 2023 r. w sprawie pełnego stosowania przepisów dorobku Schengen w Republice Bułgarii i w Rumunii

Obecnie zniesiono kontrole osób na wewnętrznych granicach powietrznych i morskich obu tych państw. Jednakże kontrole nadal obowiązują na granicach lądowych między Bułgarią, Rumunią a pozostałymi krajami Schengen.

Następnym krokiem integracji ma być podjęcie decyzji w sprawie docelowego zniesienia kontroli również na granicach lądowych do końca 2024 roku.

Projekty zmian

Strategia migracyjna dla Polski

1 lutego 2024 r. MSWiA opublikowało „Harmonogram prac nad stworzeniem kompleksowej, odpowiedzialnej i bezpiecznej strategii migracyjnej Polski na lata 2025-2030”.

Zgodnie z harmonogramem ostateczny projekt strategii ma zostać wypracowany do końca bieżącego roku. Dalszym krokiem – zaplanowanym na okres styczeń – czerwiec 2025 r. – mają być projekty nowych aktów prawnych regulujących kwestie imigracyjne, w tym projekt nowej ustawy o cudzoziemcach.

Projekt (kolejnej) nowelizacji ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa

Na stronie KPRM pojawił się komunikat o trwających pracach nad nowelizacją.

Opublikowany projekt zakłada m.in.:

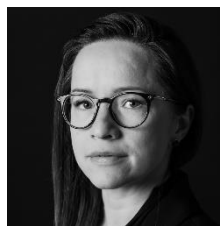
- w zakresie okresu legalności pobytu w Polsce – przedłużenie do 30 września 2025 r. m.in.:
  - okresu, w którym pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej obywateli Ukrainy, którzy przybyli na to terytorium w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium Ukrainy, jest uznawany za legalny,
  - okresu ważności wiz krajowych oraz zezwoleń pobytowych wydanych obywatelom Ukrainy,
  - okresu, w którym pobyt obywatela Ukrainy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest legalny na podstawie: wize Schengen wydanej przez organ polski, wize wydanej przez inne państwo obszaru Schengen albo innego dokumentu pobytowego wydanego przez inne państwo obszaru Schengen,
  - okresu ważności kart pobytu, polskich dokumentów tożsamości cudzoziemca oraz dokumentów „zgoda na pobyt tolerowany” wydanych obywatelom Ukrainy,
  - okresu, w którym bieg terminów na załatwienie spraw dotyczących udzielenia cudzoziemcowi zezwoleń pobytowych w postępowaniach prowadzonych przez wojewodę nie rozpoczyna się, a rozpoczęty ulega zawieszeniu,
- w zakresie ubiegania się o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy przez obywateli Ukrainy posiadających PESEL UKR:
  - umożliwienie ubiegania się o udzielenie pobytu czasowego dla obywateli UKR w celu łączenia rodzin,
  - wprowadzenie uproszczonej ścieżki ubiegania się o pobyt czasowy dla osób posiadających status UKR,
  - rozszerzenie zakresu osób objętych przepisami ustawy o dwie kategorie cudzoziemców, tj. o małoletnie dzieci obywateli Ukrainy oraz o małoletnie dzieci małżonków obywateli Ukrainy, nieposiadające obywatelstwa ukraińskiego,
- w zakresie uzyskania PESEL UKR:
  - wprowadzenie obowiązku złożenia wniosku o PESEL UKR niezwłocznie po przybyciu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
  - obniżenie górnej granicy wieku małoletnich, od których nie wymaga się osobistego stawiennictwa przy składaniu wniosku o nadanie numeru PESEL ze statusem „UKR”, z 12. roku życia, na 6. rok życia oraz wprowadzenie obowiązku pobierania odcisków palców do bazy PESEL UKR od dzieci, które ukończyły 6. rok życia,

- wprowadzenie potwierdzania tożsamości przy nadawaniu numeru PESEL wyłącznie w oparciu o ważny dokument podróży,
- dodanie nowego statusu w rejestrze PESEL – CUKR, w przypadku uzyskania przez osobę mającą status UKR karty pobytu czasowego we wprowadzanym w ustawie uproszczonym trybie,
- doprecyzowanie daty rejestracji statusu UKR w przypadku jego przywrócenia oraz ponownego nadania.

KONTAKT

dr Szymon Kubiak, LL.M. (Harvard)
radca prawny, wspólnik
szymon.kubiak@wardynski.com.pl

Magdalena Świtajska
adwokat, wspólnik
magdalena.switajska@wardynski.com.pl

dr hab. Marcin Wujczyk
radca prawny, wspólnik
marcin.wujczyk@wardynski.com.pl

Karolina Romanowska
adwokat
karolina.romanowska@wardynski.com.pl

